

**Het brisante
hart
van het kwaad.**

(Acte de présence – deel VI)

I.M. Everist

Op een zonovergotene badplaats, 1936, 's ochtends...

Iets afgelegen van het strand lag in een adembenemend, exotisch paradijs het kleine rietgedekte theehuis met het schitterende zicht over het rustige witte strand en de rustgevende, kalme zee. De naar het Caribische eiland toegestroomde toeristen genoten in de beschermende schaduw van de uitgestoken, brede parasols van het schitterende zeepanorama, de verfrissende zilte zeelucht in een snel oplopende temperatuur van de ontspannende idylle en de fotogenieke omgeving...

Het was onder deze aangename omstandigheden Daalny May Dawson, die, kort na de hectische zaak: *'Benedict shelter'*, in gezelschap van Vera genoot van de eerste ochtend van een welverdiende, luxueuze strandvakantie. Een handjevol uitgelaten medetoeristen had zich over het sfeervol ingerichte, kleine terras aan tafeltjes verspreid en gaf zich over aan de kleine, onschuldige geneugtes die het leven bood. Ze genoten met volle teugen van het aangename klimaat, de ochtendrust en van het schitterende, ontluikende horizonpanorama in de wolkenloze hemelblauwe lucht...

Ze viel stadsgewoon iets uit de toon in het weinig verhullende, crèmekleurige, moderne zomerjurkje met de diep uitgesneden decolleté, de strohoed met een brede rand, die een schaduw over het gezicht wierp en de zonnebril met de opvallende donkere glazen. Vera wist dat de zonnebril meer dan één doel diende, want buiten de zonnestralen verborg de bril ook de rood ogen en vermoeide gezichtskenmerken van een lange nacht in een lokale exotische nachtclub, waar cocktails in ruime mate vloeide. Ze masseerde met lichte strelingen en kreungeluiden de pijnlijke nek...

Ze rookte een sigaret, kruiste de benen en nam aan tafel een onderuitgezakte luie zithouding aan. De zithouding irriteerde Vera, die haar koffie dronk en haar ogen rolden afkeurend. Ze zat in een kaarsrechte houding tegenover haar, had de armen demonstratief gekruist en trok een verontwaardigd gezicht toen een diep verveelde geeuw Daalny ontsnapte...

'Ik voel je priemende ogen en een berisping aankomen. Ik vraag me af of ik een cent voor je gedachten moet geven.'

Ze dronk de thee en probeerde de boosheid voor omstanders verborgen te houden: 'Mijn gedachten krijg je gratis en voor niets. Ik weet niet eens waar ik moet beginnen, jonge dame. We zijn niet thuis in St. Vallanceshire. Kun je op zijn minst niet proberen alsof je een welopgevoede, beschaafde dame bent. Ik zou graag willen dat jij je één keer gedroeg zoals het een jonge dame betaamt en je niet tentoonstelt als het wandelende reclamebord van ordinair gedrag. Het was een beschamende vertoning dat je in het holst van de nacht door de hotelbeveiliging naar je kamer werd gebracht... Wat zeg ik: gebracht? Nee, gedragen... En met die *'speciale roomservice'* werd mij ook de barrekening en de schadepost aan een terrastafel gepresenteerd. Je zakte door het tafelblad, toen je ten overstaan van een applaudisserend publiek van een steelbandvoorstelling erop stond te zingen en te dansen? Het valt me nog mee dat je niet als een apin aan de kroonluchters heen-en-weer slingerde. Je ging aan de bar een discussie aan met een toerist, wiens vrouw jouw aandacht trok? De toerist heeft bij de hotelmanager een klacht ingediend, dus reken er op dat je straks een *'gesprek'* gaat voeren. De vrouw heet: June, en weet je hoe ik het weet? Ze kwam vanochtend vroeg aan de deur, stelde zich voor en sprak haar dank uit voor een fantastische... uh, onthullende avond. Je sliep op dat moment op de bank je roes uit. Ze informeerde naar je, toonde interesse en noemde je een aantrekkelijke, charmante en temperamentvolle, vurige jonge vrouw. Het was

overbodig, maar ik bood namens jou en in het bijzonder mijzelf excuses aan en vertelde dat ik je begeleidster was en dat je aan mijn aandacht ontsnapte. Ik voegde eraan toe dat je een stout meisje bent dat een stevige pak voor de broek verdient. Ik denk dat de boodschap overkwam.’ Ze glimlachte, herinnerde zich en knikte: ‘June? Oh ja, ik herinner wat mijn interesse wekte... De voornamen: Daalny May en Jenny June... Het was een onschuldige terloopse ontmoeting, niets meer...’

‘Oh, ja, je nieuwbakken vriendin bracht ook een klein presentje... Twee knopen... Blijkbaar rukte je de bovenste knopen van je jurkje open, omdat de zwoele avond aan de bar je te veel werd. Wat wilde je ermee bewijzen? Wil ik het überhaupt weten? Afijn, hierdoor ontstond de discussie met haar man. Ze raapte de knopen van de vloer en kwam ze aan je terugbrengen of had misschien andere bedoelingen... Ze is vanochtend in alle vroegte met haar man vertrokken naar een ander hotel. Ze liet geen telefoonnummer of adres achter...’

Ze knikte en herinnerde zich steeds meer: ‘Ik kan haar complimenten slechts gelijkwaardig beantwoorden.’

‘Ik wil niet dat andere vrouwen een kamer in je herinneringen huren, Daalny.’

‘Maak je geen zorgen. De meeste onbeduidende herinneringen vervagen gaandeweg of herinner jij je alle namen, gezichten, locaties?’

Ze schudde ontkennend met het hoofd: ‘Nee, maar om in de context te spreken die je begrijpt. De geschiedenis laat altijd onzichtbare sporen achter en heeft de onhebbelijkheid zich op de meest onverwachte momenten in herinneringen te manifesteren, te compromitteren of voor te generen. Je kunt niet ontsnappen aan de eigen herinneringen. Je zei zelf eens: *herinneringen zijn jagers en leggen valstrikken...*’

Ze geraakte geïnteresseerd, ging rechtop zitten en keek haar aan: ‘Ik krijg de indruk, dat nog iets meespeelt, Vera. Wat is er aan de hand?’

‘Ik heb het nog niet ter sprake gebracht, maar de laatste tijd, sinds jouw laatste verjaardag eigenlijk, word ik ’s nachts wakker door jouw onrustige slaap. Het baart me grote zorgen. Je draait en woelt en praat in je slaap, alsof je gekweld wordt door beangstigende dromen... nachtmerries... Het klinkt alsof ik de woorden hoor die alleen door een klein kind uitgesproken kan worden. Herinner jij je dat niet?’

Ze schudde met het hoofd: ‘Nee, werkelijk?’

‘Je praat tegen iemand over je verjaardag... Vier juni... Je spreekt over een zonnige tuin, een wandeling met een poppenwagen en Candy. Ik weet dat je een pop Candy noemt, een stuk speelgoed dat je nog steeds bewaart en volgens jou nog steeds over je waakt. Waarom? Waarom is dat gevoel je nog steeds bijgebleven? Ik heb nooit begrepen waarom een pop een volwassen, intelligente vrouw bescherming biedt. Ik geloof dat Candy een grotere rol in je leven speelt dan je wilt prijsgeven. Vertel over de achtergrond van Candy... Waarom is ze zo belangrijk voor je?’

Ze glimlachte geamuseerd: ‘Meet jij je soms de nieuwe rol als psycholoog aan? Ding je naar mijn positie?’

‘Nee, als iemand die belangrijker is. Jouw vriendin.’

Ze groef in het geheugen: ‘Candy was op mijn 9^e verjaardag, in 1913, een geschenk van Candice Penny, onze gouvernante...’

‘Penny? Je benoemde de huiskat als Penny. Waarom bewaar je de pop?’

Ze knikte instemmend: ‘Ik noemde Candy naar haar... Ik heb ergens nog een foto van haar...’

‘Ik ken de foto en je schreef haar naam op de achterzijde, maar het gezicht doet me aan iemand anders denken... Er is een zichtbare gelijkenis met Ms. Michelle Minceresseau. Is dat misschien de reden waarom zij jou zo fascineert?’

‘Het is mogelijk dat zij hierover kennis heeft. Ze heeft de macht, invloed en middelen om de bewijzen van mijn herinneringen uit te buiten. In mijn herinnering was Candice een beeldschone, aardige en goedlachse jonge brunette van midden twintig. Ik speelde veel met

haar. Een au pair, maar ontwikkelde zich toch meer tot mijn ontfermende surrogaatmoeder, als je wilt. Ik ben de jongste, dus al haar aandacht ging naar mij uit. Robert vertrok naar het college en Hadewych was thuis meer met zichzelf bezig en voelde zich te oud voor een gouvernante. Het was dat mijn ouders van haar eisten dat ze zich schikte, maar het ging niet écht van harte. Ze vond haar te losbandig, te vrij en te onverantwoordelijk, vertelde ze, een slecht voorbeeld, maar ik deel haar opvatting niet. Ik koester warme herinneringen over haar en bewaar Candy als een memento. Het klinkt wellicht kinderachtig, maar wanneer ik de pop zie of in de armen neem, denk ik aan haar en zie ik haar beeldschone gezicht weer voor me. Ze was meer dan een gouvernante alleen... Ze was, denk ik, mijn eerste vriendin... Het beeld stelt me vaak gerust, kalmeert en is de reden waarom ik Candy op een prominente plek in mijn werkkamer reserveer. Het speelgoed associeert met een goed, onbekommerde en beschermd kindleven, waar elk kind naar verlangt.'

'Ik zie nog steeds geen reden waarom je dan de laatste tijd in je slaap door slechte dromen wordt overvallen.'

'Het was de laatste dag dat ik met haar samen was. Ze stierf op dezelfde dag, op mijn 9^e verjaardag, op vier juni 1913... Het is wellicht de reden waarom ik niet graag mijn verjaardag vier. Ik zie me soms in gedachten als een klein kind achter de poppenwagen staan en dat Candy me in de wagen glimlachend met de lichtblauwe glazige ogen aanstaart. Het bekruipeende, geruststellende gevoel dat ze me omarmde en in mijn oor fluisterde dat alles goed komt... Dat gevoel is me altijd bijgebleven.'

Ze reageerde geschokt: 'Ze stierf? Wat gebeurde er?'

'Ik was een kind en weet me weinig te herinneren... Slechts flarden, vertekende beelden... Vage schaduwen... Verwongen stemmen. Ik stond daar als een klein onwetend meisje en klampte met beide handen aan Candy vast. De kalme lentebries en het zachte geruis van de wind door de bomen, de stralende zon in de hemelblauwe lucht, het getjilp van de vogels en het lopende water van de werkende tuinfontein. Ik voelde me eenzaam en verlaten.'

'Maar al dit manifesteert zich blijkbaar in je dromen opnieuw symbolisch of in diepgewortelde verborgen herinneringen. Is het mogelijk dat je op die dag iets zag of hoorde dat je als kind niet verwerkte of kon interpreteren en of verdrong en na een jarenlange sluimering, als een geplant zaadje, ineens in je dromen bruut ontkiemde? Een trauma? Herinneringen tonen soms geen genade.'

Ze haalde niet wetend de schouders op.

Vera vroeg: 'Wat herinner jij je concreet over haar dood? Ik bedoel, een jonge vrouw van midden twintig valt niet zomaar tijdens een wandeling dood neer.'

'Het was een natuurlijke dood. Haar hart stopte gewoon met kloppen. Oh mijn God, het is meer dan twintig jaar geleden, maar ik was met Candy op het gazon aan het spelen met een kindservies. Het was een verjaardagsgeschenk van mijn ouders. Ik herinner me de gespreide bontgekleurde plaid op het gemaaid gras, waarop ik zat en waarop we picknickten. Het witte zomerjurkje dat ik droeg, de glanzende lakschoentjes met de gesp en de vlechtjes in de haren.'

'Waar waren je ouders? De rest van je familie?'

'Op Robert na, thuis... Ze bereidden het verjaardagsfeest voor... In huize Dawson werden in de regel kinderfeesten groots georganiseerd en gevierd, Vera. Candice nam me ter afleiding mee, zodat ik thuis achteraf met een kinderfeest 'verrast' moest worden. Ik had in tegenstelling tot Robert en Hadewych het geluk dat mijn verjaardag aan het eind van de lente viel, dus in het zonnige seizoen en het feest grotendeels in de tuin plaatsvond. Hadewych reageerde altijd jaloers, want haar verjaardag valt in de grijzige, stormachtige novembermaand en vond doorgaans binnenshuis plaats. Robert is zoals je weet geboren op oudejaarsdag en viert op die dag eigenlijk twee feesten tegelijk.'

'Dit soort, misschien, kleine gebeurtenissen vormen het karakter.'

'Je bedoelt: Hadewych? Ja...'

‘Nee, ik dacht meer aan jou, Daalny. Je houd ervan haar in te wrijven dat de zon op je verjaardag schijnt. Ik herinner me jouw laatste verjaardag... Je stak nog net niet de tong naar haar uit, toen je haar in de tuin parmantig starend naar de zon en de hemelblauwe lucht voorbijliep. Ze zag de provocatie en beheerste zich. Robert en je arme vader zagen het ook. Ik herinner me een opmerking van je vader, toen ik hem sprak. Hij verzuchtte: *je moest eens weten hoe vaak ik haar bij het oor nam en over de knie legde als ze kattenkwaad uithaalde en haar moeder wist hoe ze met Hadewych moest omgaan als ze erom lachte*. Ik heb je moeder nooit ontmoet, maar... uh...’

Ze viel haar in de rede: ‘Hadewych keerde zich niet tegen haar, wanneer ze de diep teleurgestelde zucht hoorde, want daarmee begon het. De diepe zucht waarin je naam klonk en je wist meteen dat je een probleem had. De zucht, de afkeurend hoofdschuddende houding met gekruiste armen en de terechtwijzende blik in de ogen... Het was toereikend... Je holde liever naar je vader voor een straf dan...’

Ze maakte de zin niet af.

‘De natuurlijk gegeven onvoorwaardelijke macht van de moeder over het kroost.’

‘Ze was niet autoritair, integendeel, maar haar oordeel en berispende stem sneden soms dieper in de ziel dan de slaande vlakke hand van je vader op je achterste. Ik denk dat ik dan ook meer naar haar neig dan tot mijn vader en Hadewych naar mijn vader.’

‘Ze leidt een *‘acceptabel’* burgerlijk leven: gesetteld, gehuwd, huisvrouw, kinderen, goed milieu... Precies wat een vader voor zijn dochter wenst.’

‘Ze heeft het recht genoeg te nemen met dichtgeslagen deuren tot nieuwe wetenschappelijke inzichten, avontuurlijke ervaringen en moderne maatschappelijke ontwikkelingen, maar heeft in de denkwijze niet het recht over andersdenkende of anders levende te oordelen. Je weet dat ze denkt dat jij me in *‘een val’* lokte, verleidde of bekeerde en een leven laat leiden dat ze in wezen niet erkent. Ik ben wat ik ben en maak er geen geheim van. Moeders hebben een speciaal zintuig ervoor en vermoeden dit vaak al eerder dan dat je het zelf ontdekt en mijn vader en Robert accepteerden het...’

‘Ik merk het soms aan de manier hoe ze mij benaderd. Afwijzend, denigrerend, neerbuigend... Ze tolereert me, niets meer...’

‘Ik krab haar de ogen uit als ze in mijn bijzijn jou bekritiseert. Ze mag hopen dat vader en Robert erbij aanwezig zijn om ons uit elkaar te halen...’

‘Jullie zijn als twee blazende katten, die elkaar territoriaal met hoge ruggen te lijf gaan. Het is ongelofelijk... Het verschil tussen haar en je ouders en broer, alsof ze een totaal andere opvoeding genoot, maar ja, ze is en blijft je zuster...’

Ze haalde onverschillig de schouders op, stak een sigaret op en blies een grote rookwolk uit. Ze nam opnieuw achterover een luie zithouding aan. Haar blik gleed vluchtig naar het ernaast geplaatste tafeltje en ze zag met een afwezige blik dat een serveerster een jong stel thee en sandwiches serveerde...

Het waren de woorden van Vera, die haar weer bij de les brachten: ‘Wat herinner jij je? Wat was je aan het doen, toen Candice stierf?’

‘Ze zat even verderop waakzaam achter me op een tuinbank en las... een boek, een streekromannetje, geloof ik. Ik neuriede een liedje en ging volledig in het spel op, toen een schaduw over me gleed en de zon ineens voor een moment achter een passerende donkere wolk verdween. Ik keek op en moest de ogen met de hand tegen de zon beschermen. Ik zag door het oogverblindende zonlicht slechts een donkergroene schaduw van een krimpande berg, althans zo weet ik het mij te herinneren. Wat er ook gebeurde: Candy zag het, althans ik maakte me dat zelf wijs. Ik weet niet wat er gebeurde of kende of herkende de betekenis niet. Ik was jong en zag de wereld in het perspectief van een kind...’

‘Je hoorde verwrongen stemmen?’

‘Meer gefluister, gedempte stemmen... Ik herinner me geen expliciete woorden of emoties...’

‘Candice sprak met iemand. Is dat wat je bedoelt?’

‘Ik weet het niet. De keren dat ik naar haar omkeek was ze alleen en las en was niemand anders in de buurt.’

Ze trok een peinzend gezicht: ‘En de donkergroene, krimpde berg? Is het mogelijk dat iemand in groen, een grote volwassen persoon, zich van je verwijderde? Het verklaart de glijdende schaduw over je, de krimpde groene berg en ook waarom je, zolang ik je ken, een afkeer hebt om groene kleding te dragen en verbreng jij je verjaardag het liefst alleen in je werkkamer door.’

‘Het is mogelijk.’

‘Hoe luidde de officiële doodsoorzaak? Ik veronderstel dat er een sectie op haar werd uitgevoerd. Een politieonderzoek, want de plotselinge dood van een jonge vrouw roept immers vele vragen op. Ik neem aan dat ook jij werd gehoord.’

Ze grinnikte: ‘Wat kan een kind van negen over een sterfgeval zeggen, Vera?’

‘De waarheid... Over de persoon in groen...’

‘Ik werd vanwege mijn jonge leeftijd ontzien.’

‘Er was niemand die je hoorde?’

Ze schudde met het hoofd: ‘Nee, ik werd met Candy en de poppenwagen door een aardige politieagente naar huis begeleid...’

‘Dat verklaart misschien jouw voorkeur voor vrouwen in uniforms... De politie werd gealarmeerd... Door wie?’

‘Ze werd bij toeval ontdekt door de tuinman en zijn vrouw, een geëmigreerd Noors, kinderloos echtpaar en dierbare vrienden van mijn vader. Ik heb nooit ontdekt hoe of waarvan ze elkaar kenden, maar ze waren aardige mensen die het tuinhuis bewoonden. Ik kende ze al sinds geboorte en ben bij wijze van spreken met ze opgegroeid. Ik heb goede herinneringen aan ze en vindt het jammer dat ze beide er niet meer zijn. Hij meldde zich vrijwillig toen de Grote Oorlog uitbrak en sneuvelde snel en zij stierf een paar jaar later, als weduwe, ten gevolge van een longontsteking. Het is een trieste geschiedenis, maar mijn ouders lieten haar na de dood van haar man, tot haar dood het tuinhuis bewonen en gaven haar een toelage om te overleven.’

‘Ik heb nooit aan de generositeit van je ouders getwijfeld.’

‘Vader betaalde haar begrafenis. Sindsdien is het tuinhuis onbewoond... Het is jammer, want het is een prachtig optrekje in een mooie, bosrijke omgeving, dat onlangs werd gerestaureerd, maar vader veranderde niets aan het huis na haar dood. Een bedroefd gevoel bekruipt me als ik het tuinhuis zie en mijn gedachten gaan naar uit naar de mensen die er helaas niet meer zijn... Mijn moeder, Candice en het echtpaar... Teveel geesten van goede mensen waren er rond...’

Ze knikte instemmend: ‘Ik ken het verlaten tuinhuis, maar ben je er zeker van dat het allemaal ‘goede’ mensen waren?’

‘Je denkt aan een misdrijf, nietwaar?’

Ze knikte aarzelend: ‘Nee, maar onbewust doe jij dat. Het verbaast me dat jij niet tot de conclusie komt. Diep in jou borrelt iets. Iets vaags in de schaduwen van je geheugen en in flarden, als een onontwikkelde, korrelige foto, waarvan jij vooralsnog de betekenis niet kent. Ik geloof, dat je toen iets zag dat je leerde te verdringen, maar om de één of andere wijze nu aan de deur van je geheugen klopt. Hoe luidde de doodsoorzaak? Hoe werd ze aangetroffen? Je was één van de eerste die haar zag, dus moet je dat weten.’

‘Ze zat lichtelijk voorover gebogen op het bankje met het opengeslagen boekje op de schoot. Een knappe jonge vrouw in een modieuze, mintgroene zomerjurk. Het zomerhoedje met de brede afhangende rand die een schaduw over het gezicht wierp, het kleine heupflesje met gintonic dat ze heimelijk onder de jurk aan het bovenbeen voor iedereen verborgen probeerde

te houden en altijd een brandende sigaret op de lippen. Wat men ook over haar dacht, ze was charmant en bewaarde een elegante uitstraling...'

'Ze doet me aan iemand die ik goed ken denken...'

'Goed, ik beken: ik heb een paar eigenschappen van haar overgenomen...'

'Sommige zouden je van kopieergedrag kunnen betichten.'

'Wat een ander denkt interesseert me allerminst. Wat ze mij naliet was de avonturiergeest...'

'Wat zag je?'

'Het leek alsof ze las en volledig in het verhaal was opgegaan. Ik zag dat de tuinman, met zijn vrouw, tijdens een wandeling het bankje passeerde en haar ontdekte... Ze spraken haar aan, schudden haar, alsof ze haar wilden wekken en ze zakte tot hun grote schrik ineen. Ze lieten het lichaam onberoerd. Zijn vrouw bekommerde zich om mij, terwijl hij naar huis terugholde en de arts, de politie en mijn familie informeerde. Ik herinner me vaag dat Arthur als één van de eersten was die arriveerde. Hij was op weg naar mij om me voor het tuinfeest terug te halen en kwam onderweg de tuinman tegen, die hem erover informeerde. Hij kwam op ons toegelopen en keek me bezorgd, hoofdschuddend aan en de blik bleef me lang bij, alsof hij wilde zeggen: *arme meid, je hebt de vuurproef van het leven nu al doorstaan, zonder dat je het beseft*. Terugkijkend was het vanaf die bewuste dag dat hij zich over mij ontfermde en, zoals ik hem graag noem, mijn mentor werd... Hij bleef met de vrouw van de tuinman bij me tot de politie arriveerde en ik door een politieagente werd thuisgebracht...'

'Waarom meteen de politie? Vermoedde de tuinman verdachte omstandigheden of twijfelde hij op eerste zicht aan een natuurlijke dood?'

'Ik weet het niet. Wellicht reageerde hij slechts instinctief of in paniek en informeerde daarom de politie.'

'Is er iets dat jij je herinnert dat de aanwezigheid van de politie rechtvaardigt?'

'Een jonge vrouw stierf onverwacht, Vera. Natuurlijk wordt de politie gealarmeerd.'

'Maar meestal nadat een arts de dood vaststelt en twijfelt aan de omstandigheden die tot de dood leiden. Er was blijkbaar iets dat de tuinman aan haar of rondom het zitbankje zag dat hem deed besluiten om meteen de politie te alarmeren. Ergo: er waren volgens hem duidelijk verdachte omstandigheden...'

'Ik kan de mogelijkheid niet uitsluiten dat er iets was dat hem ertoe bewoog, maar ik weet bij God niet wat...'

'Wat was de doodsoorzaak? Was er sprake van enig letsel?'

Ze schudde met het hoofd: 'Nee, een gezonde jonge vrouw stierf, volgens de schouwarts, onverwacht ten gevolge van een hartstilstand...'

'Ze had een medisch verleden als hartpatiënt?'

'Niet dat ik weet of beter gezegd, ik heb er geen herinnering aan. Ik heb het forensische dossier nooit ingezien, maar het is terdege mogelijk, Vera, dat iemand zonder een medisch verleden plotseling kan sterven aan een hartstilstand... Zelfs een jonge gezonde vrouw...'

'Ze peinsde: 'Maar wat zag de tuinman? Wat bewoog hem? Hij moet toch erover met de politie gesproken hebben?'

'Wellicht, maar blijkbaar speelde de waarneming geen rol in het onderzoek. De politie hoorde betrokkenen, maar verrichtte geen arrestaties... De zaak werd binnen een paar dagen afgesloten... Je weet wat ik altijd zeg: *als er niets is kun je er ook niets van maken*.'

'Als je er niet naar zoekt vind je ook niets, Daalny... Ook dat zijn jouw eigen woorden, zoals ook de uitspraak: als je niets vraagt, wordt je ook niets wijzer. Er waren de tuinman en zijn vrouw, Arthur, uiteraard je ouders en Hadewych... Waren er buiten hen en genodigde kinderen ook andere gasten op het feest uitgenodigd? Mensen die Candice persoonlijk kenden of van haar leven deel uitmaakten?'

'Die haar wellicht van het leven wilden beroven?'

‘Waarom niet? Waarom aarzel je bij de gedachte? Is het voor jou op voorhand volledig uitgesloten, onbespreekbaar en of onacceptabel of onaanvaardbaar dat misschien een familielid of een goede huisvriend haar iets kon aandoen? Met wie sprak ze voordat ze stierf en voordat ze door de tuinman en zijn vrouw werd ontdekt? Ik begrijp de beschermende en verdedigende houding ten opzichte van je familie, maar je kunt niet ontkennen dat er onbeantwoorde vragen zijn. Helaas zijn de tuinman en zijn vrouw dood, zo ook je moeder, maar er zijn nog steeds ooggetuigen in leven.’

‘Niemand is heilig en in iedereen sluimert boosaardigheid, Vera... Je wilt de zaak onderzoeken, nietwaar?’

‘Wil jij geen antwoorden op de prangende vragen?’

‘Oh ja, maar ik ben, zoals je het voorheen treffend insinueerde, niet écht objectief in deze zaak.’

‘Om je in je eigen woorden te citeren: *de zaak intrigeert me...* Het is een mysterie en ik weet bij wie ik moet beginnen in St. Vallanceshire.’

‘Ga je de arme Wayne ermee lastig vallen?’

‘Hij heeft beroepsmatig toegang tot oude politiedossiers en ik denk dat ik weet hoe ik hem ervan overtuig.’

‘Het lijkt me niet moeilijk. Hij is als de dood voor je.’

‘Het is daarom voor hem beter dat hij niet weigert en me boos maakt en een bezoek aan Berman lijkt me een uitstekend vervolg. De ervaring leert dat hij in jouw naam tot veel bereid is of dacht je soms dat ik blind, doof of achterlijk ben? Hij is als een glunderende, kwispelende puppy om je voeten, zodra hij je ziet, hangt aan je lippen bij welk woord dat je spreekt en ziet mij als zijn rivale.’

Ze lachte geamuseerd: ‘Het is allemaal onschuldig. Hij is een goede vriend en betekent veel voor me.’

‘Je neigt er soms toe vreemde, nieuwe vrienden en dat brengt ons terug naar gisteravond, jonge dame.’

‘Het was een uit de hand gelopen vermaak en te voorkomen als je was meegegaan, maar je koos ervoor vroeg te bed te gaan.’

‘Bespaar me de goedkope uitvluchten. Je zei gisteravond: *ik ga beneden ‘even’ een drankje halen*. Je laat overal waar je komt een onuitwisbare indruk achter. Ik vertrouwde je en toen we vanochtend door de lobby liepen waren er een paar obscure heren, vast rokkenjagers op jacht naar vluchtige, goedkope affaires, die je nastaarden, nafloten en in het voorbijgaan onfatsoenlijke voorstellen deden en zelfs een visitekaartje aanreikten. Ik heb een paar ter plekke terechtgewezen. Ik zag het. Je glunderde als een diva van de aandacht en genoot van de dodende blikken van de vrouwen. Het valt me nog mee dat je de bovenste knoopjes van je jurk niet opende om een ieder paraderend en uit ijdelheid een *‘gratis kijkje’* naar je décolleté te gunnen.’

Ze merkte gelaten op, terwijl ze naar haar eigen boezem keek: ‘Dan zijn ze snel uitgekeken, want er valt niet veel te zien. Ik heb er geen probleem mee. Ik ben zoals ik ben.’

‘Je brengt mensen misschien op verkeerde gedachten.’

‘Ik kan heel goed op mezelf passen, Vera, dat weet je.’

Vera schudde afkeurend met het hoofd en wendde het hoofd af.

Ze verzuchtte en herhaalde haar voornaam meerdere malen: ‘Daalny, Daalny, Daalny, de dag komt dat je die ene tegenkomt... en je weet wat ik altijd zeg: *je hebt maar één idioot nodig om een onherstelbare ramp te veroorzaken*. Een actie van zulk een idioot die de rest van je leven bepaalt.’

Ze stelde resoluut, terwijl ze rechtop ging zitten: ‘Ja, één idioot die het niet naverteld.’

‘Spot er maar mee, hoon het maar weg, maar die idioot komt op een dag. Gezien jouw levensstijl lijkt de confrontatie onvermijdelijk en ik mag achteraf naast de ingelijste foto een boeket irissen op je kist neerleggen.’

‘Het is fijn dat je dan aan mijn lievelingsbloemen denkt.’

‘Je moet meer voorzichtigheid betrachten en je niet in elk avontuur storten. Vroeg of laat, is de beschermengel van je schouder verdwenen of laat de befaamde intuïtie je in de steek en word de prijs gepresenteerd.’

Ze keek naar haar vriendin en staarde haar afwachtend, ongeduldig aan, alsof ze een verklaring verwachtte. Een teleurgestelde diepe zucht ontsnapte haar, toen deze uitbleef. Ze luisterde met een half oor en knikte zo nu en dan begripvol, terwijl ze een sigaret rookte en af en toe van de thee nipte. Haar aandacht gold de overige gasten op het terras en in het bijzonder een druk in de weer zijnde aantrekkelijke jonge exotische serveerster...

Ze schudde afkeurend met het hoofd: ‘Je bent onverbetterlijk.’

Onverschillig haalde ze de schouders op. Ze leegde de theekop in één ferme teug, doofde de sigaret in de asbak en legde het hoofd in de nek. Ze sloot voor een moment de ogen en zich van de wereld af en snoof de zilte zeelucht. Een diepe zucht ontsnapte haar en ze voelde zich wat opgelaten, toen ze de zonnebril afnam.

Ze merkte op: ‘Je bent weer met de gedachten afwezig... Waar denk je aan?’

‘Aan een oude zaak die ik natrok...’

‘Vast een bloederige moordzaak, nietwaar?’

Ze knikte: ‘Een complexe zaak. Herinner jij je de zaak van de studente: Missy Millicent Harper? De regionale kranten stonden destijds er vol van en de zaak werd breed uitgemeten.’

Ze groef in het geheugen, herinnerde zich vaag de geschiedenis en vroeg: ‘Ik herinner me de foto in de krant. Een jonge blondine met een opvallend ahangend, bovenst ooglid aan het rechteroog...’

Ze knikte: ‘Ze had een Ptose en in haar geval was het aangeboren...’

‘Was het niet drie jaar geleden in het vissersstadje: Connaway Cliffs? De brute wurgmoord op het tienermeisje op een kleine school, in een klaslokaal?’

‘De zestienjarige dochter van de schooldirecteur. Ik zag de portretfoto in de krant, werd door het gezicht geraakt en volgde, met de hulp van Wayne, het politieonderzoek op de voet. Het was een fascinerende zaak met een onverwachte wending. Haar lichaam werd in de vroege ochtend, verwurgd met de ceintuur van het schooluniform, door de conciërge ontdekt. Ze lag ruggelings op de lessenaar.’

‘Wayne is vaak vatbaar voor je aangewende charmes, maar de zaak begint me te dagen. Een geliefd, onschuldig, vroom meisje. Men tastte vooral over het motief in het duister, want er was geen enkele aanwijzing op een seksueel gedreven motief, vijandschap of ruzie. Een welopgevoede jonge dame die een goede band met de ouders en broeders en zusters onderhield, kerkelijk trouw gebonden en op een school als een voorbeeldige studente werd omschreven. De dader liet niets aan een spoor of aanwijzing achter. Men wist niet eens te achterhalen hoe de dader de school was binnengekomen. Er waren geen braaksporen. Men opperde dat ze de dader mogelijk zelf binnenliet en dus persoonlijk kende. Ik herinner dat een sleutelbos werd gevonden.’

‘Er werd gespeculeerd dat ze in de school een uit de hand gelopen avondlijke afspraak had, want dat verklaarde haar aanwezigheid.’

‘Wel erg jong voor een rendez-vous, maar het klinkt aannemelijk.’

‘Alsof wij vroeger anders waren, Vera... Ik was absoluut geen laatbloeiër en besprong mijn eerste vriendinnetje als een leeuw in de kudde toen ik veertien was. Maar haar dood luidde in de regio van Connaway Cliffs het begin in van een brute moordreeks op vier tienermeiden, die elkaar niet kenden. Er waren geen directe fysieke overeenkomsten, qua haarkleur, lichaamsbouw of achtergrond of locaties waar ze werden gevonden en geen van

hen had een opvallend 'wild' verleden, maar de arme meiden werden met hun eigen kledingstuk verwurgd. Er was wellicht één kleine overeenkomst: alle vier hadden net als Missy Millicent Harper een kleine gezichtsafwijking. Een licht scheve mond, een lidteken op de neus, een wijnvlek op de wang en het ontbreken van een snijtand. Het vermoeden was bij een rechercheur gerezen en de zaak kon op basis van die ontdekking in een bepaalde richting worden voortgezet. Men vermoedde aanvankelijk het werk van moordzuchtige, impulsieve psychopaat van buitenaf, die ter plekke gebruik maakte van een moordwapen dat voor handen was en gemunt had op jonge meiden met een kleine gezichtsafwijking.'

'Iemand die de imperfectie van het gezicht niet verdroeg, bedoel je? Bizar, nee, ziekelijk.'

'Het zag er zo naar uit. Het is onbekend hoe dit vermoeden regionaal nieuws werd, maar het nieuws ging als een lopend vuurtje door de regio. Connaway Cliffs werd door een zwarte sluier van onderlinge verdachtmakingen, wantrouwen en achterdocht, beschuldigingen en intense spanningen overschaduwde en de politie kon tijdig een standrechtelijke lynchpartij van een onschuldige man door een opgehitste horde voorkomen. Mannen, hoofdzakelijk zwervers en landlopers en zij die op de doorreis waren werden als verdachten aangemerkt, gehoord en wegens gebrek aan bewijs of na een aangetoond waterdicht alibi weer vrijgelaten. De identiteit van de moordenaar en het ware motief bleven lang een heus mysterie. Ik leerde dat in dit soort zaken de antwoorden op vele vragen soms bij de eerste moord gezocht moesten worden, want hierin ligt soms de aanleiding verborgen. Het is soms niet toereikend dat alleen het psychologische profiel van de dader grondig wordt opgesteld, maar dat soms ook het profiel van het slachtoffer tegen het licht moet worden gehouden. Onderzoek in die richting onthult veel en ontvouwt vaak de waarheid.'

'En in dit geval: Missy Millicent Harper.'

'En dan kun jij je afvragen of de moorden die erop volgden het gevolg waren van 'de moord' of 'de gevolgen' van de moord?'

'Is er een verschil?'

'Er is een groot verschil, Vera... Wat als de moord de dader ertoe dreef de andere moorden te plegen omdat hij zijn ziekelijke natuur gehoorzaamde? Maar wat als de dader met de moordreeks willens en wetens de politie wilde misleiden? Dat is de vraag die het onderzoek in een totaal ander daglicht plaatst.'

'Je bedoelt...?'

'Hoe je het ook wendt of keert, maar Missy Millicent Harper was in de reeks het eerste slachtoffer... Ze moesten zich concentreren op de feiten of omstandigheden van de moord op Missy Millicent Harper...'

'De andere moorden dienden als afleidingsmanoeuvre om de eerste moord te verbergen, nietwaar? Hij zocht achteraf bewust naar evenoude jonge meiden met een lichte gezichtsafwijking om de illusie te wekken dat het een psychopaat, een seriemoordenaar, betrof... De ironie is dat hij zich door de moorden tot een heuse seriemoordenaar ontpopte...'

Ze knikte instemmend: 'Tot een ijskoud, gewetenloos monster dat zich tot het concept: *herhaling*, liet inspireren, maar daar kom ik straks op terug. Het was iemand die ze persoonlijk kende, afhankelijk was van het feit dat zij toegang had tot het schoolgebouw en dat gegeven intrigeerde me. Iemand die klaarblijkelijk op voorhand niet met een minderjarig meisje gezien wilde of kon worden. Waarom werd anders de school als ontmoetingsplaats uitgekozen, maar waarom geen andere discrete locatie? Hoe dan ook, het gebeurde met wederzijdse goedkeuring, want zij bracht immers de sleutels mee en verschaftte toegang.'

'De sleutels werden op het plaats delict gevonden.'

'En dat zegt ons dat de dader niet afhankelijk was van het bezit van de sleutels en dus niet direct of beroepsmatig betrokken met de school. De conciërge viel af, want hij had zijn eigen sleutels en vergeet niet dat er geen braaksporen waren. Een plaats delict kan men immers achteraf als decor insceneren.'

‘Wat het motief ook was: de moord leek ongepland, misschien in een opwelling of het gevolg van een uit de hand gelopen ruzie.’

Ze knikte met enige aarzeling, alsof ze met haar eigen gedachten speelde: ‘En bij al dit rijzen een paar vragen... Waarom was ze *‘op school’* en droeg ze ’s avonds nog steeds het schooluniform? Ik weet niet hoe jij vroeger als scholier was, maar als ik destijds van school kwam was de kledingwisseling het eerste dat ik deed en ik ken niet veel jongeren die dag en nacht het uniform willen dragen. Nee, Vera, het feit dat ze toen het uniform droeg diende mogelijk voor iemand een bepaald doel.’

‘Iemand vroeg specifiek naar het uniform, bedoel je. Ze stemde toe om iemand te plezieren, maar er was geen of aanwijzing die op seksuele handelingen duidde.’

‘Correct, wellicht kwam het niet zo ver, maar je spreekt dan gauw over een *‘soort van rollenspel’* en of de dader heeft een voorkeur voor jonge meiden in een schooluniform.’

‘Ze kende een zedendelinquent. Is dat wat je beweert?’

‘Niet noodzakelijk. We hebben allemaal onze voorkeuren en fantasieën en dat maakt ons allemaal nog niet tot zedendelinquenten, maar de kans is aanwezig. We moeten niet vergeten dat ze voor die persoon vrijwillig in het schooluniform verscheen. Er bestond geen angst noch twijfeling of achterdocht. Ze was naar verluidt na schooltijd thuisgekomen en had tot de avond een ieder kunnen waarschuwen als ze zich bedreigd, angstig of geïntimideerd had gevoeld. Haar ouders, vrienden, burens, de politie, kortom iedereen, maar dat deed ze niet. Ergo: ze vertrouwde de situatie en om het vertrouwen van iemand te winnen moet je iemand eerst goed leren kennen en dat kost tijd. Bovendien was er in de regio van Connaway Cliffs voordien geen enkele soortgelijke moord- of zedenzaak lopende... Ze was het eerste slachtoffer van de eerste moord die de dader pleegde...’

‘Samenvattend: ze had in het schoolgebouw een spannende, erotische afspraak met iemand die ze al enige tijd kende en vertrouwde. Om iemand te plezieren verscheen ze in het schooluniform, nam de sleutels mee en liet de dader binnen. We weten niet wat er gebeurde, maar het eindigde ermee dat ze werd vermoord. De moord lijkt ongepland, dus is er mogelijk meer sprake van een handeling in een vlaag van verstandsverbijstering, impulsief gedrag en is er sprake van doodslag...’

‘Het klinkt aannemelijk, maar er is nog een motief... Een complexer motief: zelfbehoud...’

‘Zelfbehoud?’

Ze knikte beamend: ‘De waarheid kwam aan het licht toen de moordenaar op heterdaad werd betrapt en een volgende moord werd voorkomen. Doordat de dader de daaropvolgende moorden pleegde ontpopte de dader zich tot de gezochte seriemoordenaar, die de lust tot moord niet meer kon beheersen en in de door de politie opgezette valstrik liep.’

Ze knikte: ‘Ik heb de laatste ontwikkelingen in deze zaak niet gevolgd, want na de laatste moord verdween het medianieuws erover gestaag op de achtergrond. Van voorpaginanieuws tot een klein artikeltje van een paar alinea’s, ergens tussen andere artikelen, verderop in de krant... Ik hoorde dat een verdachte was aangehouden, maar ken de omstandigheden noch de naam of tijd of locatie.’

‘De politie hield bewust mediastilte erover... Ik ben daarom op de knieën dankbaar dat Wayne over goede connecties bij zijn collega’s onderhoudt en hij, net als ik, de nieuwsgierigheid niet kon bedwingen. Het betrof de zeventienjarige medestudente en de dochter van een leraar. Haar naam luidt: Sandra *‘Sandy’* Bowers, die bevriend was met Missy Millicent Harper en voordat je te voorbarig oordeelt: ze was niet de persoon met wie Missy Millicent Harper een afspraak had.’

Ze reageerde verbijsterd: ‘Geen afspraak? Een zeventienjarig meisje ontpopte zich als een seriemoordenaar? Waarom?’

‘Waarom reageer je verbaasd: tienermeisjes kunnen evengoed vreselijke misdrijven plegen als jongens en als volwassen mannen en vrouwen. Het was mede te danken aan haar leeftijd dat ze aan de aandacht van de politie ontsnapte en haar op voorhand als verdachte uitsloot.’

‘Wat gebeurde er?’

‘Sandy Bowers legde een volledige bekentenis af. Ze had met een klein briefje van Missy Millicent Harper ontdekt, althans dat dacht ze onterecht, dat haar vader en Missy Millicent Harper in een heimelijke affaire verwickeld waren en ze wilde haar ermee confronteren. Ze eiste dat ze de affaire verbrak om het behoud van het gezin te redden, maar ze had het slechts voor de helft bij het rechte eind. De confrontatie escaleerde en eindigde in de tragische wurgmoord... Ze geraakte in paniek en vluchtte. Ze hoorde toen ze door het raam naar buiten klauterde dat de deur van het klaslokaal openging, voetstappen en zag met wie Missy Millicent Harper een heimelijke afspraak had...’

‘De persoon wist niet dat Sandy Bowers voor hem aanwezig was.’

Ze schudde met het hoofd: ‘Hem? Oh mijn lieve, Vera, het was een haar... Sandy Bowers zag tot haar afschuw dat Missy Millicent Harper een afspraak had met haar eigen moeder: Diana Bowers. Ze kenden elkaar sinds kleuterschool, verjaardagspartijtjes, huisbezoeken en uitstapjes... Diana Bowers ontdekte het dode lichaam, maar... uh...’

Ze vulde haar aan: ‘Ze kon de dood van het meisje niet aangeven en verliet...’

‘Ze had moeten verklaren waarom ze aanwezig was en had de verdenking op zich geworpen.’

‘Ze had ontegenzeggelijke de schijn tegen zich. Op zijn minst de arrestatie wegens omgang met een minderjarige dreigde.’

‘En niet te vergeten de zwaarwegende maatschappelijke veroordeling, de afwijzing, afkeur en woede. Ik keur het gedrag niet goed, maar begrijp waarom ze verliet en niemand over de dood van het meisje informeerde... Probeer je eens voor te stellen wat er door haar heenging.’

‘Waarom de daaropvolgende reeks aan moorden?’

‘Sandy Bowers verklaarde dat ze niet met haar moeder noch met haar vader erover sprak, maar vergeleek zichzelf met een kokende vulkaan die op uitbarsten stond. Elke keer dat ze haar zag. Ze acteerde groots en hield het vreselijke geheim voor zich en peinsde niet over een bekentenis, maar sommige geheimen ontwaken in dromen en spoken door herinneringen. Men weet het slechte slaapgedrag, eetgebrek en energieverlies, de nervositeit en depressiviteit en de nachtmerries aan een opgelopen trauma, want ze had immers een vriendin op een gruwelijke wijze verloren. Ze streed met het geweten. Het was een week later dat Missy Millicent Harper werd begraven en ze met haar ouders de kerkdienst bijwoonde. Ze zag tijdens de uitvaart, die dwars door het dorp naar het kerkhof te voet werd afgelegd, aan de kant van de dorpsstraat, een tienermeisje staan. Het was de zestienjarige dochter van een vishandelaar van een ander dorp, die op dat moment toevallig aanwezig was. Het was het meisje met de lichte scheve mond. Ze verklaarde niet waarom, maar ze voelde zich tot haar aangetrokken en benaderde haar. Ze geraakten in gesprek en ze ontdekte haar naam en adres. Blijkbaar, verklaarde ze, was er iets dat ze zei of in de beweging die ze maakte of de sfeer waarin het gesprek plaatsvond dat haar gezicht veranderde in het gezicht van Missy Millicent Harper en het afhangende ooglid trok haar aandacht. Ze voelde zich bedreigd, alsof Missy Millicent Harper vanuit het graf was teruggekeerd en haar vanuit de dood ter verantwoording riep. Ze was uiteraard uit haar doen, maar bleef tot het eind bij de begrafenis en vertelde dat ze met een nooit aflatende blik naar de kist staarde tot het moment dat de kist op het kerkhof in het graf werd neergelaten. Ze beweerde dat ze de nevelige geest van Missy Millicent Harper aan het hoofdeinde van het graf zag staan en dat ze naar haar eigen dalende kist staarde. Ze keek op naar haar en wees met een beschuldigende vinger naar haar. Niemand anders zag het... Ze associeerde de waarneming in volle overtuiging met de ontmoeting met het andere meisje met de licht scheve mond en zocht haar op... Ze reisde met de bus...’

‘Ze kende de naam en adres van het dorp waar ze vandaan kwam...’

‘En de tweede moord, en ditmaal met voorbedachten rade, was formeel een feit, maar nu komt er een interessante, maar moeilijk te beantwoorden of te bewijzen vraag, Vera. Handelde ze weloverwogen, welbewust over de consequenties en in de aard om de politie te misleiden om een psychopaat de schuld in de schoenen te schuiven? Om de dood van Missy Millicent Harper te camoufleren? Of handelde ze in een verwrongen mentale staat om eens en voor altijd Missy Millicent Harper uit haar leven te verbannen? Het antwoord is voor haar toekomst allesbepalend...’

‘Maar ze vermoordde nog een paar jonge meiden. Steeds omdat ze Missy Millicent Harper in één van hen herkende?’

‘Het was wat ze tijdens het verhoor en de rechtszaak in alle toonaarden beweerde. Ze onderging een langdurig intensief psychologisch onderzoek en bleef bij haar verklaring. Ze toonde wat het motief betreft een onwrikbaar geloof en overtuiging...’

‘Je twijfelt aan de bewering?’

‘Sandy Bowers is ziek van geest, maar ze is geen dwaas. Haar verklaring kan door niemand worden bevestigd noch ontkracht en de rechtbank legde een verwacht vonnis op. Ze was minderjarig toen ze de misdrijven beging en valt formeel onder het jeugdstrafrecht, maar gezien de aard en omvang van de misdrijven en de kille planning en uitvoering werd ze gelijk gesteld aan een meerderjarige. Een meerderjarige kan tot de galg worden veroordeeld. Het vonnis werd een paar dagen uitgesproken. Ze verdwijnt wellicht voor de rest van haar leven in een gesloten psychiatrische instelling. De unieke zaak: Missy Millicent Harper, waarin paranormale elementen een rol lijken te spelen, toont onomstotelijk aan dat minderjarigen terdege fysiek en mentaal in staat zijn gruwelijke misdrijven te begaan.’

‘De psychologie redde haar het leven, maar een paar dagen geleden, zeg je?’

‘Wayne zond me vanmorgen een telegram...’

Door een voorval stokte het gesprek. Vera geraakte ineens attent op een donkere schaduw die over het tafelblad gleed. Ze keek schuin op naar een onbekende, zongebruinde, zomers geklede man, die de tafel naderde en dicht bij hen bleef stilstaan. Een vriendelijke glimlach gleed op de mond. Hij keek op de vrouwen neer en knikte tevreden, alsof hij blij was dat hij hen vond. Hij was normaal van postuur en had de mouwen van het gesteven, witte overhemd opgestroopt. Hij droeg een zomerhoed met een brede rand, die een schaduw over het gezicht wierp en een donkerbruin lederen aktetas bij zich...

Hij lachte de tanden bloot, hield de tas zichtbaar voor zich en zei: ‘U bent moeilijk te traceren, Ms. Dawson. Ik reisde stad en land af om u te vinden.’

Vera vroeg: ‘Kunnen wij u helpen?’

Ze schoof de zonnebril naar de neuspunt en keek met een onderzoekende blik over het montuur naar de onbekende jongeman.

Ze merkte op: ‘U zocht me? Het klinkt alsof u op een missie bent.’

‘In een bepaald opzicht ben ik dat ook.’

Vera vroeg: ‘Wie bent u? Wat wilt u van haar?’

Hij griste naar een visitekaartje en reikte haar het kaartje aan: ‘Ik wil niets van haar. Integendeel, ik ben hierheen gekomen om haar iets te geven wat haar zal verheugen.’

Ze ging rechtop zitten en nam een zithouding aan die Vera enigszins tevreden stelde. Ze las het visitekaartje, terwijl hij met toestemming aan tafel plaatsnam. Hij plaatste de aktetas naast zich neer op de vloer.

‘Rembrandt Asschendorff, notaris van het notariaat Reichert Sr., Reichert jr., Asschendorff & Reichert jr. jr. Testamentair executeur. Berlijn.’

‘Berlijn?’

Vera vroeg: ‘U bent naar haar zoek vanwege de uitvoering van een wilsbeschikking?’

Hij knikte, stak een sigaret op en blies een grote rookwolk uit.

‘Van een Duitser? We hebben geen connecties met Duitsers.’

Hij reageerde ietwat verbolgen: ‘Niet iedere Duitser marcheert mee op de maat van het Duitse nationaalsocialisme, mevrouw.’

Ze merkte op: ‘Neem haar niet kwalijk, maar ik ben wel erg verbaasd. Ik heb bij mijn weten geen Duitse familieleden.’

Hij schudde ontkennend met het hoofd: ‘Ik ben me ervan bewust dat wij Duitsers niet bij iedereen in de smaak vallen, maar mijn komst betreft de nalatenschap van een Canadese cliënt, die u tot een begunstigde benoemde.’

‘Een Canadees? Wie?’

‘Zegt de naam Mr. Guiville Olderquerque u iets?’

Bij het horen van de naam verstarde haar gezicht in één oogopslag.

Ze mompelde ontzet en nare herinneringen kwamen massaal naar boven: ‘Michelle Minceresseau.’

Hij herkende de naam: ‘Zij is één van de andere begunstigden...’

Vera reageerde verward: ‘Maar hij stierf jaren geleden.’

Hij knikte instemmend: ‘Ik zal opheldering geven. Ruim twee jaar geleden overleed de reguliere notaris van Mr. Olderquerque tijdens de ochtendport onverwacht en nam ons notariaat de archieven en de nog lopende zaken van hem over. We erfden als het ware zijn notariaat. Ik werd belast met de inventarisatie en stuitte op de wilsbeschikking van Mr. Olderquerque. Het werd kort voor zijn dood opgesteld en het is een raadsel waarom de toenmalige notaris achteraf niet zijn plicht deed. Het is misschien niet veel, maar het werd notarieel vastgelegd en u hebt er recht op.’

Ze zei: ‘Het is onmogelijk. Zijn levensgezellin, Ms. Minceresseau, werd als enige begunstigde in het testament benoemd. De nalatenschap maakte haar tot één van de rijkste, invloedrijkste en machtigste zakenvrouwen van Europa. Het is wellicht de reden waarom ze in Berlijn zulk een groot aanzien geniet.’

‘Het is waar, Mr. Olderquerque was grootaandeelhouder van uiteenlopende grote internationale coöperaties, beursgenoteerd en bediende zich van ingenieuze constructies en vennootschappen die hem als het ware van de beurskrach behoedde. Ze ontving het leeuwendeel van de nalatenschap en ze kon zich met de kroon tooien, maar op de één of andere manier werd aan het codicil door de notaris geen gehoor gegeven of misschien genegeerd. We weten het niet.’

Ze merkte cynisch op: ‘Ik kan me een reden bedenken.’

‘Ms. Minceresseau legt zich bij de benoeming neer, Ms. Dawson.’

‘Ik denk dat ze vroeg of laat van mening verandert. Hebt u haar ontmoet?’

Hij knikte: ‘Meerdere malen. Ik ontmoette haar daags voor mijn vertrek in een restaurant en op de dag van de vlucht zwaaide ze me op de luchthaven uit. Ze was tijdens het exclusieve diner aller-charmantst, toen ik uw naam als begunstigde ter sprake bracht en reageerde alsof ze glunderde. Ze is u erg welgezend en zal zich niet ertegen verzetten. Ze gunt u het aandeel.’

Vera merkte cynisch op: ‘Hoe edelmoedig en de edelmoedigheid vertrouw ik niet.’

Ze informeerde nieuwsgierig: ‘Waren er andere tafelgenoten aanwezig?’

Hij knikte: ‘Twee personen. Een keurige, Duitse jongeman, die werd voorgesteld als de persoonlijke assistent. Hij kwam gediensig en gehoorzaamend tot me over en maakte tijdens het diner aantekeningen in een notitieboekje. De zwijgzame man dronk niet, rookte niet en toonde zich als een vegetariër. Ik ken de naam niet, maar in haar opdracht verzorgde hij de vluchtreservering en boekte telegrafisch een hotelkamer. Het was dankzij hem dat ik uw verblijfplaats achterhaalde. U bent blijkbaar voor haar een persoon van grote interesse, want ze schijnt chronologisch precies te weten waar u zich ophoudt. Het is alsof de informatie structureel wordt bijgehouden...’

Ze verzuchtte: ‘Daar ben ik van overtuigd en dat baart me zorgen. Het wijdvertakte, veelal ondergrondse SS-informatienetwerk is ook over de grens een goed geoliede machine.’

Vera vroeg: ‘Heb je enig idee wie hij is?’

Ze schudde met het hoofd en richtte zich tot hem: ‘U weet dat ze nauwe banden met de SS onderhoudt en dat ze zelfs als officier een functie bekleedt?’

‘Het kwam niet ter sprake noch uitte zich dat, maar ik ben van de sympathie voor het nationaalsocialisme op de hoogte.’

‘En dat verontrust u niet?’

‘Ze is niet mijn cliënte, Ms. Dawson. Ze is net als u slechts een erfgenaam in de afwikkeling van de nalatenschap van een overledene.’

‘Geen van hen was geüniformeerd?’

‘Nee, het diner voltrok zich in een gemoedelijke sfeer.’

Vera vroeg: ‘Er was nog iemand aanwezig? Een vierde persoon?’

Hij knikte: ‘Een charmante, intelligente vrouw, die ernaar uitkijkt u te ontmoeten... Ze hief aan tafel zelfs het champagneglas en heette u op voorhand van harte welkom... Haar naam luidt: Anthea Stumpf. Ze vertelde dat u haar zuster ergens in Portugal leerde kennen...’

Ze schrok, toen ze de naam hoorde en de mond viel open.

Vera vroeg: ‘Stumpf? Waar ken ik de naam: *Stumpf*, van?’

‘Ms. Judytha Stumpf... Ze was de toegewijde secretaresse van Mr. Olderquerque, die niets naliet om bij hem en haar in de gunst te vallen en heimelijk een heuse moordcampagne tegen mij opzette... Ik kan de hartelijke verwelkoming van haar zuster maar moeilijk geloven...’

‘Een oude bekende, Daalny? Je hebt de onhebbelijke gewoonte om met nieuwe vijanden op de proppen te komen.’

‘Ik ken haar niet en tot zojuist wist ik van haar bestaan niets af, maar Ms. Judytha Stumpf was het schoolvoorbeeld van de vraag: *wat is erger? Hij die doodt of hij die ernstige misdrijven met alle middelen probeert te verdoezelen en geweld niet schuwt?*’

Ze herinnerde zich de vertelde geschiedenis en knikte: ‘Oh ja, ik herinner me wat je over haar vertelde... Ms. *‘Perfect’*...’

‘En hoog intelligent, want ze was bijna ermee weggekomen...’

Vera vroeg voorzichtig: ‘Is het geoorloofd te vertellen wat Mr. Olderquerque haar naliet?’

Hij knikte en griste naar de aktetas: ‘Twee verzegelde enveloppen... Ze werden een dag voor zijn dood met de zegelafdruk van de familie verzegeld. De eerste dien ik meteen aan u te overhandigen en de tweede pas nadat u de eerste envelop opende.’

‘Een brief? Een cheque?’

Ze vroeg: ‘Kent u de inhoud?’

Hij schudde ontkennend met het hoofd: ‘De inhoud is niet omschreven. De eerste envelop bevat een klein, dun voorwerp. Ik kon het voorwerp tussen de vingers voelen...’

Ze grinnikte: ‘Ik denk niet dat hij mij ook maar één cent naliet. Is Ms. Minceresseau met de inhoud vertrouwt? U zei immers dat ze mij het aandeel gunde.’

‘Ze liet zich niet erover uit. Wat de inhoud ook is... Ze toonde weinig interesse, maar was zichtbaar blij voor u. Vol lof, bewondering en respect...’

‘Ze is een geboren actrice en kan de onwetendheid veinzen.’

‘Ik hoorde over een filmcarrière, maar ken niets van haar werk.’

‘Prijs uzelf gelukkig... U hebt de enveloppen bij u?’

‘In mijn aktetas.’

‘Verplicht ik me tot iets als ik teken?’

‘Het testament vrijwaart u van alle juridische verplichtingen. Wat hebt u te verliezen? U kunt alleen maar iets erbij winnen. Ik begrijp de aarzeling niet.’

‘Ik betracht altijd grote voorzichtigheid als haar naam valt.’

Vera vroeg: ‘En de tweede envelop?’

‘Bevat vast een schrijven. Meer kan ik niet erover vertellen.’

Vera merkte op: ‘Hoe mysterieus.’

Ze beet op de onderlip, fluisterde afkeurend hoofdschuddend en richtte zich tot Vera: ‘Haar naam doet me walgen, het gezicht bezorgt me koude rillingen en het stemgeluid doet me ineenkrimpen. Ze is de ijzeren, mentaal gestoorde meesteres van intriges, complotten en geheimen en de biografie van de *‘grande diva’* is met bloed opgetekend. Zoveel levens heeft ze op het geweten, Vera, zoveel... Haar is de betekenis van een geweten, berouw of compassie of genade volkomen vreemd. Ik vraag me af: *wanneer verdwijnt ze voorgoed uit mijn leven?* Ze is als een geest uit een grijs verleden die mij als een klevende magneet niet loslaat.’

‘En ze weet je overal te vinden.’

‘En geniet met volle teugen door me voortdurend erop te wijzen opdat ik het niet vergeet.’

Hij merkte op: ‘Vreemd, ik kreeg van haar niet de indruk dat er wrijvingen bestonden.’

Ze keek hem vol verbazing aan en kon met moeite een vergenoegd glimlachje verborgen houden, maar was zich ervan bewust dat hij geen voorkennis bezat.

Ze merkte op: ‘Ik wees u voorheen op het acteertalent.’

Vera zei: ‘De harmonie in hun relatie is van haar uit een eenrichtingsverkeer.’

Ze verklaarde ter aanvulling: ‘Ze voelt zich op de één of andere duistere manier tot mij aangetrokken, is gefascineerd, geobsedeerd en vastberaden. Ze koestert al jarenlang de... uh, onvervulde hartenwens, mij voor één van haar... uh, ik zal het netjes zeggen: *‘filmproducties’* als haar co-ster te casten. Het is een eenmalig optreden en ik zou haar collectie completeren, maar zou de filmpremière niet bijwonen.’

Vera vroeg hem: ‘Uw notariaat is van het verleden van Mr. Olderquerque op de hoogte?’

Ze voegde eraan toe: ‘Hij was destijds buiten haar grootste adorerende bewonderaar ook filmproducer en distributeur en rechthebbende van de internationale, winstgevende filmrechten... Hij verdiende een fortuin aan haar...’

Hij antwoordde: ‘Hij was een vermogende, invloedrijke zakenman, die zich als filantroop inzette voor kunst en cultuur.’

‘Hij was bovenal een gewetenloze crimineel, die door de mazen van de wet wist te glippen en geen traan liet om de slachtoffers en haar met alle egards op een onaantastbaar voetstuk plaatste...’

Hij vroeg nieuwsgierig: ‘Hoe bent u überhaupt met ze in aanraking gekomen?’

‘Het is een lang verhaal en het begon met de ontmoeting van een jongen in het ziekenhuis.’

Ze wierp een vluchtige blik naar Vera, alsof ze toestemming vroeg het verhaal te vertellen.

Vera knikte instemmend.

Ze vertelde: ‘Ik was jong, erg jong. Gewoon onbezonnen wild, wellicht arrogant en ontdekte wat ik écht ben en tegenover niemand meer het tegendeel beweerde. Het was één van mijn eerste échte zaken en begon op een vroege ochtend in december 1927, toen ik onbewust aan de deur van Michelle Minceresseau aanklopte en zij opendeed. Ik betrok met de zegen van mijn vader een eenvoudig, maar comfortabel appartement aan de rand van het stadscentrum, dicht bij mijn broer en voordat ik Vera ontmoette. Ik was herstellende en ter controle van een enkelbreuk in het ziekenhuis, die ik na een... uh, *‘ongeval’* opliep.’

Vera viel haar in de rede en merkte op: ‘Een ongeval? Naar wat ik hoorde was het een beschamende vertoning. Je was zwaar onder invloed toen je ’s nachts wankelend en lallend hangend om de nek van een verovering een obscure nachtclub verliet, je verstpapte en een lelijke val van de trap maakte. Dankzij alerte voorbijgangers werd je in allerijl naar het ziekenhuis overgebracht, terwijl de verovering zich uit de voeten maakte. Ze was getrouwd en wilde niet dat haar naam in dit verband werd bekendgemaakt. Het was ook de eerste keer dat